

OK 7

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра психології та педагогіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко А.М. Мартиненко

«*серпень*» 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІКА ЗАГАЛЬНА ТА ПОРІВНЯЛЬНА»

підготовки бакалавра

спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

Полтава
2024 рік

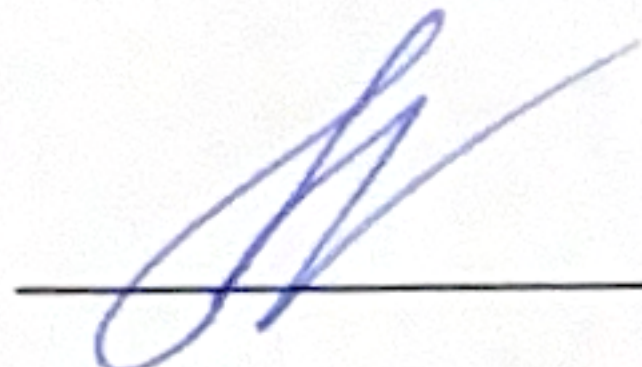
А.М. Мартиненко

Робоча програма «Педагогіка загальна та порівняльна» для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта» 2024 року.

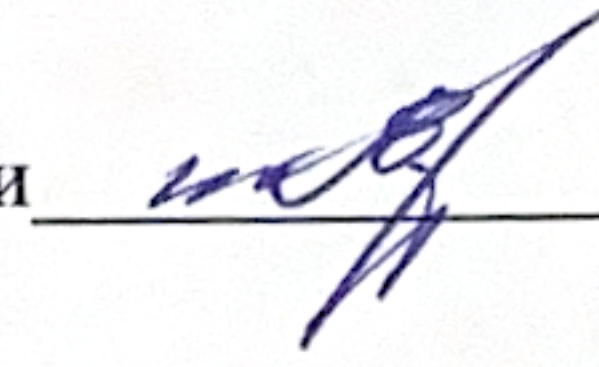
Розробник: Іщенко В.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки

Погоджено

Гарант освітньої програми Леся КЛЕВАКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

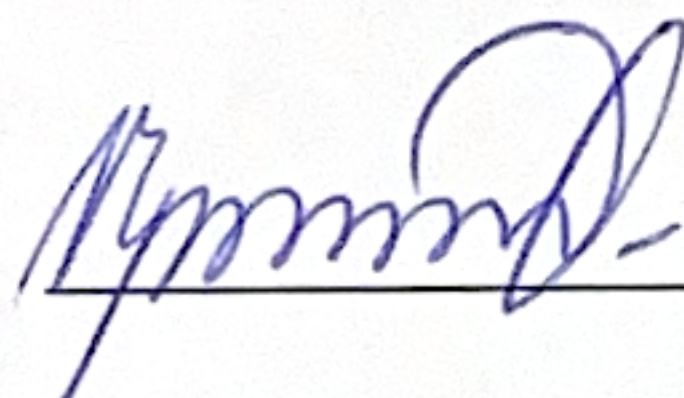
Т.в.о. завідувача кафедри психології та педагогіки Вікторія ШЕВЧУК

«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

 (Віктор ЧЕРНИШОВ)

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка» (шифр і назва)	обов’язкова
Загальна кількість годин – 150		
Модулів – 1	Спеціальність	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		Спеціальність 012«Дошкільна освіта» (шифр і назва)
	Семестр	
	1-й	
	Лекції	
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	22 год.
		Практичні, семінарські
		28 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		100 год.
		Індивідуальна робота:
		-
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 50/100

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення із загально-методологічними основами загальної та порівняльної педагогіки, закономірностями функціонування і розвитку освітніх і виховних систем у розвинених країнах світу шляхом зіставлення подібностей і розбіжностей; усвідомлення загального і специфічного в освітніх системах у різних народів.

Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких **компетентностей**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

КС-22. Здійснювати професійну діяльність з використанням принципів креативності та релевантності соціальному благополуччю дитини.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Знання, отримані в закладах середньої освіти.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-25. Добирати педагогічні форми і методи, спрямовані на розвиток креативності дітей та формування їх соціального благополуччя.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній, що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	С	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень	Достатній, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.

			для практичного використання викликають ускладнення.	
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Добувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Добувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Добувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Педагогіка загальна та порівняльна» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

стандартизовані письмові тести для здійснення поточного/проміжного контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу (здійснюється під час проведення практичних занять).

презентації результатів виконаних завдань;

модульна контрольна робота у вигляді стандартизованого письмового тестування (проводиться на останньому практичному занятті) для здійснення підсумкового контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу.

екзамен.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна педагогіка

Тема 1. Педагогіка як наука про освіту: предмет та завдання загальної педагогіки; основні категорії педагогіки: виховання, освіта, навчання; система педагогічних наук; порівняльна педагогіка: предмет, завдання, функції.

Практичне заняття 1.

Тема 2. Навчання – головний шлях освіти: дидактика як наука про навчання; закономірності та принципи навчання; основні методи навчання; навчальні технології.

Практичне заняття 2.

Тема 3. Процес виховання та його особливості: виховання як процес і результат цілеспрямованого впливу на розвиток особистості; загальні методи, засоби та принципи виховання; національне виховання, його мета і принципи; основи самовиховання.

Практичне заняття 3.

Тема 4. Сучасна система освіти в Україні: структура освіти; органи освіти: їх функції та структура; управління освітою: принципи, методи та функції; дошкільна система виховання та навчання дітей; види дошкільних навчальних закладів; міжнародні організації дошкільної освіти (ЮНЕСКО (Міжнародне бюро освіти; Міжнародний інститут планування освіти; Інститут освіти ЮНЕСКО); Рада Європи та інші.); міжнародні проекти та програми, які передбачають участь різноманітних освітніх систем (ЕРАЗМУС, ЛІНГВА, ЕСПРІТ, ІРІС та ін.); типи регіонів за ознакою взаємного зближення і взаємодії освітніх систем (за А.П. Ліфєровим).

Практичне заняття 4

Практичне заняття 5.

Тема 5. Закономірності, принципи, методи та засоби навчання. Закономірності навчання. Характеристика основних принципів навчання. Методи навчання. Класифікація методів навчання. Характеристика методів навчання. Засоби навчання.

Практичне заняття №6

Тема 6. Технології навчання у сучасному світі. Програмоване навчання. Проблемне навчання. Розвивальне навчання. Дистанційне навчання. Модульне навчання. Особистісно-орієнтоване навчання. Сугестивне навчання. Навчання у співробітництві.

Практичні заняття № 7.

Тема 7. Особистість педагога. Суть педагогічної діяльності, основні види. Структура педагогічної діяльності. Педагог демократичної школи. Гуманістична спрямованість

Тема 1. Педагогіка як наука про освіту.	13	2	2	-	-	9
Тема 2. Навчання – головний шлях освіти.	13	2	2	-	-	9
Тема 3. Процес виховання та його особливості.	13	2	2			9
Тема 4. Сучасна система освіти в Україні.	15	2	4			9
Тема 5. Закономірності, принципи, методи та засоби навчання.	13	2	2			9
Тема 6. Технології навчання у сучасному світі.	13	2	2			9
Тема 7. Особистість педагога.	13	2	2			9
Тема 8. Видатні педагоги світу	16	2	4			10
Разом за змістовим модулем 1	109	16	20	-	-	73
Змістовий модуль 2. Порівняльна педагогіка						
Тема 9. Порівняльна педагогіка як наука і навчальна дисципліна: становлення, розвиток, методологія.	13	2	2	-	-	9
Тема 10. Сучасний стан освітніх систем у розвинутих країнах світу.	13	2	2			9
Тема 11. Тенденції оновлення сучасної освіти.	15	2	4	-	-	9
Разом за змістовим модулем 2	41	6	8	-	-	27
Усього годин	150	22	28			100

9. Перелік питань для семінарських занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені	-

10. Перелік питань для практичних занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
1	1. Предмет та завдання загальної педагогіки. 2. Основні категорії педагогіки: виховання, освіта, навчання. 3. Система педагогічних наук. 4. Порівняльна педагогіка: предмет, завдання, функції.	2
2	1. Дидактика як наука про навчання. 2. Закономірності та принципи навчання. 3. Основні методи навчання. 4. Навчальні технології у вищому навчальному закладі.	2
3	1. Виховання як процес і результат цілеспрямованого впливу на розвиток особистості. 2. Загальні методи, засоби та принципи виховання. 3. Національне виховання, його мета і принципи. 4. Особистісно-соціальна природа виховання.	2
4, 5	1. Структура освіти. 2. Органи освіти: їх функції та структура. 3. Управління освітою: принципи, методи та функції. 4. Дошкільна система виховання та навчання дітей. 5. Види дошкільних навчальних закладів.	4
6	1. Закономірності навчання. 2. Характеристика основних принципів навчання. 3. Методи навчання.	2

	4. Класифікація методів навчання.	
7	1. Програмоване навчання. 2. Проблемне навчання. 3. Розвивальне навчання. 4. Дистанційне навчання. 5. Модульне навчання. 6. Особистісно-орієнтоване навчання.	2
8	1. Суть педагогічної діяльності, основні види. 2. Структура педагогічної діяльності. 3. Педагог демократичної школи. 4. Гуманістична спрямованість особистості. 5. Педагогічна культура. 6. Професійно значимі якості та здібності. 7. Професійна компетентність.	2
9, 10	1. Я. А. Коменський. 2. Ж.-Ж. Руссо. 3. Й. Г. Песталоцці. 4. Ф. А. В. Дістервег. 5. О. В. Духнович. 6. К. Д. Ушинський. 7. М. Ф. Пирогов. 8. М. Корф. 9. П. Ф. Каптерев. 10. Х. Д. Алчевська. 11. С. Ф. Русова. 12. П. П. Блонський. 13. С. Т. Шацький. 14. А. С. Макаренко. 15. В. О. Сухомлинський.	4
11	1. Порівняльна педагогіка в системі педагогічних наук. 2. Історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки (за А.А. Сбруєвою). 3. Підходи до визначення науково-логічного апарату порівняльно-педагогічного дослідження. 4. Провідні методи компаративістських досліджень. 5. Внесок українських компаративістів у дослідження з порівняльної педагогіки	2
12	1. Характеристика освітньої системи США. 2. Управління освітою у США та її фінансування. 3. Дошкільна освіта та виховання у США. 4. Структура шкільної системи освіти США. 5. Вища освіта у США. 6. Характеристика освітніх систем провідних країн Європейського Союзу. 7. Освітня система Сполученого Королівства Великобританії й Північної Ірландії. 8. Освітня система Німеччини. 9. Освіта й освітня система Франції. 10. Характеристика освітніх систем розвинутих країн Сходу. 11. Характеристика освітньої системи Японії.	2
13, 14	1. Перспективи розвитку освіти.	4

	2. Цілі розвитку людства, проголошені у Декларації тисячоліття (ЦРДТ). 3. Десятиліття грамотності ООН: освіта для всіх (ОДВ). 4. Проблеми оцінювання ефективності освіти. 5. Організаційний підхід до визначення ефективності школи. 6. Організаційна культура в межах національних культур. 7. Провідні критерії диференціації освіти. 8. Навчання обдарованих дітей. 9. Диверсифікація освітніх послуг.	
	Усього	28

11. Перелік питань для лабораторних робіт

№ заняття	Назва теми	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені	-

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);
- підготовка до складання іспиту за контрольними запитаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1	1. Основні етапи розвитку педагогіки. 2. Основні категорії педагогіки. 3. Галузі педагогіки. 4. Зв'язок педагогіки з іншими науками.	9
2	1. Белл-ланкастерська система навчання. 2. Лабораторна система знань за Дальтон-планом 3. Мангеймська система навчання	9
3	1. Головні закономірності, принципи та суперечності виховного процесу. 2. Основні концепції виховання у зарубіжній педагогіці.	9
4	1. Міжнародні організації дошкільної освіти.	9
5	1. Характеристика методів навчання. 2. Засоби навчання.	9
6	1. Сугестивне навчання. 2. Навчання у співробітництві.	9
7	1. Професійні знання, уміння, здібності і якості сучасного вчителя. 2. Педагогічне спілкування: поняття, структура, стилі, бар'єри.	9
8	1. Педагогічні погляди Ш. О. Амонашвілі. 2. Педагогічні погляди В. Ф. Шаталова.	10

	3. Педагогічні погляди І. П. Волкова. 4. Педагогічні погляди О. А. Захаренка. 5. Педагогічні погляди М. П. Гузика.	
9	1. Внесок українських компаративістів у дослідження з порівняльної педагогіки	9
10	1. Характеристика освітньої системи Китайської Народної Республіки. 2. Характеристика освітніх систем країн Східної та Південно-Східної Азії.	9
11	1. Диверсифікація джерел фінансування вищої освіти у державах Східної та Центральної Європи. 2. Особливості фінансово-господарської діяльності вищих закладів освіти України різних форм власності.	9
	Усього	100

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом

14. Методи навчання

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій; групового вирішення проблемних задач); частково-пошуковий (евристичних запитань); дослідницький (есе, наукові доповіді).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, пояснення); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрування); прикладні (практичні завдання); інтерактивні (мозковий штурм).

Методи за формою організації навчання: лекції (проблемна лекція); практичні заняття; самостійна робота студентів (поза аудиторна, науково-дослідна робота студентів).

Методи оцінювання: усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний) письмовий контроль (письмовий фронтальний); тестовий контроль.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєннями студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

17.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни «ПЕДАГОГІКА ЗАГАЛЬНА ТА ПОРІВНЯЛЬНА» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем										
	Тема 1.	Тема 2	Тема 3	Тема 4.	Тема 5.	Тема 6	Тема 7.	Тема 8.	Тема 9.	Тема 10.	Тема 11
	Практичне/лабораторне/семінарське заняття										
	1	2	3	4-5	6	7	8	9-10	11	12	13-14
Опитування	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тестування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Поточна контрольна робота								3			3
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Всього за темами	4	4	4	4	4	4	4	7	4	4	7
Екзамен	50										
Всього за результатами вивчення НД	100										

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (наприклад, $0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
3	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.
2	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) або повна з незначними неточностями.
1	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
0,5	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 20% потрібної інформації) із помилками.
0	Відповідь відсутня.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти результатами складання екзамену

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
1, 2. Питання. (макс. по 15 балів)	12-15	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	8-11	Питання розкрито, матеріал викладено у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4-7	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-3	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
3. Практичне завдання	16-20	Завдання вирішено повністю та правильно, виклад рішення здійснено чітко, у логічній послідовності, відповідь обґрунтована, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	11-15	Завдання вирішено правильно або із незначними неточностями, виклад рішення здійснено у логічній послідовності, відповідь достатньо обґрунтована, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його

		застосування під час вирішення практичних завдань.
6-10		Завдання вирішено, однак рішення містить помилки, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про середній рівень засвоєння теоретичного матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
0-5		Відсутнє вирішення завдання або вирішення з суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82-89	B – дуже добре	4 – добре
74-81	C – добре	
64-73	D – задовільно	3 – задовільно
60-63	E – достатньо	
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0-34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності);

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються так (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на семінарах, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів у випадку екзамену), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка»

17. Методичне забезпечення

Робоча програма з дисципліни «Педагогіка загальна та порівняльна» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» / Укл. В.І.Іщенко. – Полтава, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 року. – 17 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2019. 615 с.
2. Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях. Київ : Знання, 2018. 311 с.
3. Назаренко О. М. Педагогіка : навч. посібн. Одеса : Фенікс, 2022. 146 с.
4. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І. Педагогіка : навчальний посібник. Кременчук : Видавництво «НОВАБУК», 2024. 208 с.
5. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка. Київ : Академвидав, 2017. 216 с.
6. Loizou E., Trawick-Smith J. Teacher Education and Play Pedagogy International Perspectives. London : Taylor & Francis, 2022. 246 p.

Допоміжна

1. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. Київ : Знання, 2017. 568 с.
2. Доманова О. О. Освітня діяльність дошкільних навчальних закладів нового типу : самореалізація дитини // Педагогічний дискурс : [зб. наук. праць] / гол. ред. І. М. Шоробура. Хмельницький : ХГПА, 2012. Вип. 13. 443 с. С. 92–95.
3. Збірник нормативно-правових актів загальнодержавного та обласного значення у сфері дошкільної освіти / Упоряд. Т. О. Прибора. Харків: ФОП Озеров Г. В., 2019. 397 с.
4. Іщенко В.І. Доцільність застосування основ самоменеджменту в практичній діяльності молодого педагога / В.І. Іщенко // Витоки педагогічної майстерності. 2020. Випуск 26. С. 83-89.
5. Іщенко В.І. Специфіка психологічного супроводу батьків дітей дошкільного віку / В.В. Шевчук, В.І. Іщенко // Комплексний підхід до модернізації науки: методи, моделі та мультидисциплінарність: матеріали III Міжнародної наукової конференції, м. Житомир, 18 серпня, 2023 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. – Вінниця: Європейська наукова платформа, 2023. С. 251-254.
6. Кондрашова Л.В. Пермяков О. А. Педагогіка в запитаннях і відповідях: навчальний посібник. Київ : Знання, 2018. 252 с.
7. Левківський М.В., Микитюк О.М. Історія педагогіки. Харків: ОВС, 2017. 240 с.
8. Лобас О.Я. Лаврентьєва Г. П., Бурова А. П. Організаційно-педагогічні аспекти діяльності нових типів дошкільних закладів : методичні рекомендації. Київ : ІЗМН, 2017. С. 27–28.
9. Локшина О. І. Джурило А. П., Маріуц І. О., Шпарик О. М. Порівняльна освіта в умовах глобалізації: здобутки і перспективи відділу порівняльної педагогіки інституту педагогіки НАПН України. Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні : актуальні проблеми теорії і практики, 2017. №2.С.77–83.
10. Луценко І. Дошкільна освіта і глобалізація. Пріоритетні напрями виховання дошкільнят // Дошкільне виховання. № 3. 2016. С.2 – 5.
11. Мельник Н.І. Дошкільна освіта Сполучених Штатів: історія і сучасність: монографія. Умань : Видавець «Сочінський», 2016. 330 с.
12. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія / авторський колектив, К. : Педагогічна думка, 2015. 176 с.

19. Інформаційні ресурси

1. <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=5819> – сторінка курсу на дистанційній платформа Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».
2. Кристопчук Т. Законодавче регулювання та особливості видів освітньої діяльності у контексті неперервної освіти у європейських країнах. Молодий вчений. 2017. № 5.1 (45.1): URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/5.1/16.pdf>.
3. Локшина О. І., Авшенюк Н. М., Овчарук О. В., Бородієнко О. В. Порівняльна педагогіка в Національній академії педагогічних наук України: кроки зростання. Український педагогічний журнал. 2016. № 2. С. 5–12. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2016_2_3.
4. Міжнародна стандартна класифікація освіти. URL : http://ucheba.com/met_rus/k_upravobraz/k_normdok/inter_stup.htm.
5. Пономаренко В. Інституалізація досліджень і аналізу освітньої політики як міждисциплінарного напрям. URL:http://www.social-science.com.ua/jornal_content/254/cd3fb6ced694e820d6628f476500181b.
6. Публікація української версії Білої книги Ради Європи з міжкультурного діалогу // Міністерство культури і туризму України. Офіційний ВЕБ-сайт. URL : <http://195.78.68.75/mincult/uk/publish/article/206121>.
7. Селятицький М. Міжкультурна освіта у світлі документів Ради Європи Європейського Союзу. URL : http://www.zippo.net.ua/index.php?page_id=588.